

Huvudman

Region Östergötland
region@regionostergotland.se
anette.larsson@regionostergotland.se

Beslut

Datum 2026-02-26
Dnr SI 2025:10802
Sida **1 (6)**

Ärendet

Tillsyn av anpassad gymnasieskola vid Himmelstalunds utbildningscentrum belägen i Norrköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Region Östergötland att senast den 18 maj 2026 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande plan mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Region Östergötland inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Region Östergötland ska vidta följande åtgärder

Plan mot kränkande behandling

1. Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid den anpassade gymnasieskolan samt en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Planen ska anpassas efter de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. En reviderad plan mot kränkande behandling, med det innehåll som anges ovan, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen)
2. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolenheten. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en planering för hur elevernas fortsatta medverkan i arbetet med planen mot kränkande behandling ska gå till. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och anmälan till rektor för utredning av behov av särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:10802) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys inlett en tillsyn av den anpassade gymnasieskolan vid Himmelstalunds utbildningscentrum i Norrköpings kommun under hösten 2025.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om den anpassade gymnasieskolan vid Himmelstalunds utbildningscentrum följer gällande bestämmelser om plan mot kränkande behandling och elevers medverkan samt extra anpassningar och anmälan till rektor för utredning av behov av särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom lektionsobservationer samt intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 27–28 januari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolenhetens plan mot kränkande behandling, betygskataloger och individuella studieplaner. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier och intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det finns en gemensam plan mot kränkande behandling för all verksamhet vid Himmelstalunds utbildningscentrum (gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och yrkeshögskola). De specifika förhållandena för respektive verksamhet framgår inte i planen. Vidare framgår av dokumentstudier samt intervjuer med rektorn och elevhälsan att aktuell plan inte innehåller någon översikt över de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under detta läsår och att planen inte heller innehåller en redogörelse över hur tidigare års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts.

Av samtliga intervjuer framgår att eleverna inom anpassad gymnasieskola inte varit delaktiga i upprättande av planen mot kränkande behandling och att de inte heller varit delaktiga i uppföljning eller översyn av tidigare års plan mot kränkande behandling. Rektorn uppger att det finns ett forum, kallat skolkonferens, där elever från samtliga verksamheter ska kunna vara delaktiga i upprättande, översyn och uppföljning av den gemensamma planen mot kränkande behandling. Dock framgår av samtliga intervjuer att eleverna vid anpassad gymnasieskola inte varit representerade vid den senaste skolkonferensen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever (6 kap. 6 § skollagen).

Vidare framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Av förarbeten till skollagen framgår bland annat att planen syftar till att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer bör regelbundet se över planen, så att den är anpassad efter de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. (Prop. 2005/06:38 s. 139)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens plan mot kränkande behandling.

Utredningen visar att de specifika förhållandena för den anpassade gymnasieskolan saknas i planen mot kränkande behandling. Därutöver saknas en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever samt en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Avsaknaden av en redogörelse för planerade åtgärder gör också att det saknas en redogörelse för genomförande och uppföljning av åtgärder i föregående års plan. Redogörelser för planerade åtgärder är viktiga för att huvudmannen ska kunna följa upp och analysera utfallet av åtgärderna samt för att avgöra om ytterligare åtgärder behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer vidare att planen mot kränkande behandling inte upprättas, ses över eller följs upp under medverkan av eleverna vid den anpassade gymnasieskolan. Att eleverna, efter förmåga, är delaktiga i detta arbete är viktigt både för att huvudmannen ska fånga elevernas uppfattningar och perspektiv men även för att skapa en ökad förståelse hos eleverna för huvudmannens förebyggande arbete mot kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Region Östergötlands verksamhet vid Himmelstalunds utbildningscentrum uppfyller inte författningarnas krav vad gäller plan mot kränkande behandling och elevernas medverkan. Det finns därför skäl att förelägga Region Östergötland att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och anmälan till rektorn

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att extra anpassningar ges till samtliga elever som befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Vidare framgår att det är lärarna som ansvarar för det löpande arbetet med att ge extra anpassningar men att elevhälsans specialpedagogiska kompetens deltar i utvärderingar och analyser av extra anpassningar.

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att om en elev befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas anmäler lärarna detta till rektorn vid veckovisa arbetslagmöten. Av insänd dokumentation framgår att det finns en rutin för hur en anmälan om behov av utredning av särskilt stöd ska göras och att rutinen följer ovan beskrivet arbetssätt.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet. (3 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att om det inom ramen för undervisningen, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Region Östergötland brutit mot bestämmelserna när det gäller ange området som bedömts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Hans Granath

Föredragande
Signerat av: Hans Granath